

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:

Pénz vagy Pécsen házhoz küldve:
egyetlen évre 5 ft., félre 2 ft. 50 kr.
egyed évre 1 ft. 25 kr.

Egyes szám 10 kr.

Megjelenik minden szombaton.
Egyes számai kaphatók Weidinger N.
könyvtár. (Szelecsényi-tér.)

Hirdetések ára:

Egy öt hasábon petít sor egyszeri
megjelenésért 6 kr., 3-szor 5 kr.,
10-szerért 4 kr. üzemelő. — Minden
hirdetés után 30 kr. helyedij üze-
rendő. A nyilatkozó 1 petít sorra 10 kr.
A hirdetési díj előre üzemelő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:

János-utca 8-ik szám.

Közművelődési egyesületeink és a magyar nők

Nemcsak a férfiak szerepe változik a társas életben; hanem időnkint a nők is átalakultak.

A kültől szerint: „Magyar nők születni nagy és szép gondolatot” társadalmi viszonyaink közt; magyar nők lenni, nagy és nemes kötelesség. E kötelességet fontossá és sokoldalúvá teszik közművelődési mozgalmaink, melyek arra valók, hogy a közművelődési egyesületek útján a pusztulásnak indult nemzeti elemeket megmentjük, s az elzúllott magyarságot visszahozzák. A honmentés és visszahozás nagy munkájában nevezetesen szerepet jut a nemzettel együttérző nőknek.

Az az ír lesz a leghatásosabb társadalmunk és vérző sebére, melyet a győztes női kezek készítenek a magyar nyelv és nemzetiesség ápolása által első sorban a háztartás: a gyermekszobában és a társalgó teremben.

A magyar nép észjárása szerint a legjobb éltet, az anyai tejet, asztalra soha sem tesz. Hasonlóan történik az anyanyelvvel, melynek legjavát, mint erkölcsi és értelmi életünk tápszerét, írásban nem foglalják, könyvben meg nem írják.

Nézünk a nemzeti any családában élő beszédet a nemzeti égi tejútján, melyen minden kis csillag fényesebbnek látszik; vagy mondjuk Jakob lajtorjának, mely a földről az eget éri, avagy finom szálnak, melyre a lélek első örömei, mint sorgyöngy vannak fölfüggesztve: mindenképp igazunk lesz, mert anyanyelvünk az a tápszer, a mi nélkül nincs nemzeti élet, nincs hazaféltetés.

Am ha az anya az erkölcsi táplálás e fenséges tisztától lemond s azt a dajkára és guvernánera bizza, anyai, mintha gyermekét anyatej helyett gyártott tejjel táplálja, melyben sok a savó, keményítő és szappanverte hab, de annál kevesebb az a sajt, meg cukor-rész, mely a nemzeti erőttermőföldet s egyszerűsödést forrasztja.

Az anyanyelv tanítása a gyermektől éveken át oly nagy szellemi erőfeszítéseket kíván, hogy nagy kár és veszély nélkül egy második nyelvet is megtanulni nem bír. S ha mégis a diavágyó szülők rákényszerítik, az eredmény az a sajátos nyelv-vegyítés, minőt Svájcban, Elzászban s a flamand Belgiumban találunk, midőn t. i. a társadalom legnagyobb része az anyanyelvet csak mint szójáratot (dialektust)

* E. nagyrészt közlemény a „Pesti Napló” után közöljük.

TÁRULJA.

A tengerszem beszéde.

Kert szivében élek; tavasz s nyár szakában
Büszke, szép virágok illatát szívom;
Havvas, színes gyümölcs a fákon a hány van,
Visszatükröződik kis hajlajomom.
Ámde lenn a mélyből nevetem kiáltják,
S szűk medrem kiesiny lesz, egy erő emel.
Tengerszem vagyok, de tengerek dagályát
S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Helyzetem szerény; gyakorta sanylem a hó
Veretény hatalmát, ámdé megvagyok:
Partjaimon azért zöld pászit s virág nő,
S kacérkodnak vélem fényes csillagok.
De csöndes örömin gyakran megkuszálják
Érzésem, amiknek hangja esdekel,
— Tengerszem vagyok, de tengerek dagályát
S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Pillangók repesnek kis tükröm felett és
Elgondolkodom, mi édes álmat ad:
Álmodom, — segít az ábránd és felejtés —
Hogy nem látok többé bűt s fájdalomakat!
Ám a mélyből hozzám egy üzenet száll át,
Telve rokoni nagy keserűvel, —
Tengerszem vagyok, de tengerek dagályát
S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Mostohább idősök sem foghat ki rajtam,
Éltem tüktetését az sem oltja ki;
A hervadt levelek téli zivatarban
Ölemlen el tudnak lágyan ringani.
Óh, de a tömeg: a tenger! ... ennek álmat
S moráját ha hallom, szívem lángra kel,
— Tengerszem vagyok, de tengerek dagályát
S apályát megérezem s ezt beszélem el.

Szívemnek egyetlen, legméltóbb jutalma
Ez a szent viszony s hogy ennek áldhatok;
Kötre vagyok, ámdé szóm irányt adhatna
Oly hatalmas, mely szétszór titeket!

vagy jargont) beszéli. Az idegen idiom lesz a műveltek nyelve s a kik azt be-
szélik, elidegenednek népek szellemétől és
és irodalmától.

Ahol a háztáj soknyelvű, ott poliglott
lesz a szalon és kozmopolita a társadalom.
A soknyelvűséget úgy követi a kozmopolitizmus,
mint a testet az árnyéka.

Nagyon halás szerep jut továbbá nő-
inknek az iskolában is, mert ott nekik
kell egy nemzeti büntöket ellensúlyozni
vagy helyrehozni, mint szintén nyelvünknek
egy ősi erényét ápolni. Nem csekély nem-
zeti hibánk ugyanis, hogy ember és honfi-
társainknak egyáltalán nem töltik függő
ősi tulajdonságát, származását és vallását
rovason tartjuk, s nemzetiségüket és val-
lásukat esetre szemükre lobbantjuk, azt
nekik a bűnróvról olvassuk. Szerfölött
sajnálats, hogy ez a szintoly veszélyes,
mint esztelen szokás az életből beszivárgott
az iskolába is.

Nagyszámú tapasztalatokra támasz-
kodva, mondhatom, hogy elemi és közép-
iskoláinkban a tanítók többsége fegyelmi
eszköz gyanánt használja ezt a végtelenen
tapjatlant fogást, mely midőn már gúny-
jával a növendéket megbélyegzi, s érzel-
melt fellátja, ugyanakkor a nemzeti ér-
zület asztalkörétől erőnek erejével elmarja.

Elborul a lellem, ha elgondolom, hogy
ily módon csak egy-egy emberöltő alatt
is mi tengernyi hazafi érzést s hozzá-
való vonalmat tesztünk kockára s ját-
sútnak el örökre.

Nem kevésbé fontos a nők másik
szerepe az iskolában: nyelvünk egy ére-
nyes vonásának ápolása. Ez az éreny a
hangzat erejében áll. Herder mondása
szerint a költészetnek hajdanokori hatalma
onnan eredett, hogy akkor még a költő
nem írt, hanem beszélt; akkor a hegedő-
sók, a lantosok magok daloltak rögtönzött
dalaikat, vagy a nemzeti époszokat. Ma
azonban nem a (korrekt) beszéd, hanem az
(inkorrek) írás korát éljük. A főmón-
telen könyv és a rohanva olvasás miatt
oda kezdünk jutni, hogy a szó nem mint
hang cseng a fülből s nem mint édes
zenget visszhangzik a szivben, hanem
mint betűk öszezése a szemek és a
szemben, hogy ne mondjuk: az írótlalban él.

A nyelv beszélése dolgában a nők
kétszeres előnyben vannak szemben a férfiak-
kal. Minket, férfiakat legnagyobb részt
az irodai munka mintegy rákényszerít,
hogy csak látással fogjuk fel és az író-
tlal ragadjuk meg a nyelvet s ne egy-
szersmind a beszéddel és hallással is. Ily
módon lassankint megszokjuk a nyelvet
ruhának tekinteni, melynek nem a hang

a teste, hanem valamely azt helyettesítő
készülék. Ellenben a nőknél, már beszé-
désüknél fogva, az anyanyelv teste, a
hang viszi a főszerepet, melyet beszéddel
és hallással ragadnak meg. Náluk a be-
széd hangja a szájból a fülből s onnan
a szivbe, a kedély mélyére hatol, hogy
azzal közölje lelkét, élő tartalmát.

Ehhez járul, hogy a hosszán tartó
latin nyelv-uralom alatt egyedül a nők
ragaszkodtak a mostoha sorsu anyanyelv-
hez, s ha azt, mint megvetett nép-
szójárat áptolták, azzal is a patriotizmus-
nak tettek szolgálatot, mert nincs oly igény-
telen tájbeszéd, mely, mint multunknak
egy darabja, a régi érzés és gondolkodás-
beli természetesség hű képe ne lenne, s
mely a nemzeti génusz arezolatának né-
mely becses vonásait ne tükröztetné. Midőn
a zán anyanyelvünk nemzeti nagy kül-
tőnk: Vörösmarty, Petőfi, Arany stb. fel-
avatták s világirodalmi színvonalra emel-
ték: ezzel csak alkalmat adtak rá, hogy
a nők legyenek első sorban a eszölt
gyémánt letéteményesei, szintugy, mint
ahogy ezeltűt a „megvetett köznöz” őrei
voltak.

Az anyanyelv kü ápolásában köve-
tendő minták lehetnek a német nők.

A bécsi nő a Schulverein ez idei
főkegyeleti gyűlésén nagy lelkesedés közt
mondta ki, hogy nekik a német nyelv
nemcsak anyanyelvük, hanem Götthe, Schil-
ler és Grillparzer nyelve is, a hogy azt
fogják első sorban ápolni és művelni a
házán, s rajta lesznek, hogy a német if-
júság addig idegen nyelvet ne tanuljon,
míg ezt a legtisztább alakban el nem sa-
jáltította.

Avagy elmondhatják-e nők, hogy a
magyar nyelv nekik nemcsak anyanyelvük,
hanem Arany, Petőfi és Vörösmarty nyelve
is? Mas szóval, az említett nagy költőink
által hirdetett eszmék oly kőkinesé-
váltak-e a nemzetnek, hogy nácizáltak
érzelmeinket és fogalmainkat, s hogy azok
az egyetemes egység és rokonszenv benső
kötelekivé váltak? A tapasztalás feleli,
hogy: még eddig nem.

Hogy azzá nem lettünk, annak az az
egyik nevezetes oka, hogy a magyar nők
házi, iskolai és társas életi soknyelvűségük-
nek miatta, akaratlanul is a kozmopolitiz-
mus szolgálatában állanak. Leánygyerme-
keink „szendülő szellemét” a német és fran-
cezia idiom alakaival vesztegetik meg kül-
földről hazánkba beplántált dajkák és ne-
velők: felső leányiskoláinkban a magyar
szó a német, francia és angol közé szorítva
levegőhiányban szenved s küzdve küzd a
léttér. Addig s addig „nyargal” az ifjú nő

Mert... de nem folytatam tovább,
a szomszéd-megyebeliek azt mondták,
hogy: minden cigány a maga lovát dicséri.
Elég az ahhoz, hogy néhány összejö-
vetel után kimondtuk, hogy az a báligeti
barlangot tekintjük meg.

Írtam az abaligeti plébánosnak, főtisz-
telendő Ch. a l. p. y. János urnak, hogy egy
kis társaság szándékozik kirándulni a csep-
kő-barlang megleltetésére. Ezen értesítés
kapasán megkértem, hogy legyen szives tu-
datni velem, vajon van-e ott alkalmas ven-
dőgő a hova szállhatunk, s kell-e magunk-
kal faklyákat, magnézium-sodronyt, stbit
vinni. A válasz meglepett: a derék plé-
bános vendégül hívott meg bennünket s azt
mondta, hogy — mindenről gondoskodva
van.

Eszerint nekünk nem volt semmire se
gondunk. Nem is törtünk a fejünket, hogy
mit vigyünk, hogy leszünk, mit tegyünk, ha-
nem kocsira ültünk és — utaztunk.

A társaságot képeztek: Dezső Mik-
lós, szőlész s borász vándor-tanár, Feiler
Mihály, a „Pécs” főmunkatársa, Haksch
Lajos, az ismert poéta, Holló Zsigmond
akadémikus testő, Lenkei Lajos, a „Fün-
f kirchner Zeitung” főmunkatársa, Si-
riska a Andor néptanító, Taizs József
lapkiadó nyomdátulajdos, Vruttyák János
joggyakornok és — én.

Az idő a kirándulásra igen kedvezett.
Gyönyörű szép napunk volt. Vasárnap!
Istennek szent napja. Az égi felhőtlen azur-
ján teljes pompájával ragyogott a nap.

Utunk Üröghőn át, Kővágó-Szőlős mel-
lett s Viganváran keresztül megkapó szép s
vadregényes helyeken vezetett. A vén me-
cesek kitárta előttünk természeti szépségeit.
A váltakozó sziklás heg-völgyön át, majd
folyócsok, majd bük-fak, majd meg szál-
lások között haladtunk.

Reggeli öt órakor indultunk s d. e.
kilenc órakor értünk a derék plébános
vendégszerző hajlékába, hol pompás reg-
geli várt reánk. A reggeli elkötése után a
lak mögött lévő kertet tekintettük meg. Itt

elméje az idegen nyelvek mezején, hogy
megszokja saját anyanyelvét csak pótlék-
nak vagy amazok vazalljának tekinteni s
lassankint jóformán elfordul az ősi, erőteljes
nyelvtől, mint kopott ruhától.

Ily erőszakolt tanulmányok miatt el-
esenevészedik a magyar helyesírás és fo-
galmazás, s a mi több, az idegen nyelvek-
kel és idegen társalgásra való áhitozással
vagyak, erőlködések, szenvedések és kö-
vetések állanak elő, melyek a kozmopo-
litizmus amugy is széles útját még széle-
sebbre verik s ezalatt nemzeti érzületünk
ösvénye begyepesedik.

A magyar nők feladata odahatni, hogy
összejöveleik alkalmával ezt a lelketlen
és lealazó világ-polgáriaskodást megszü-
ntessék; sőt tovább menve, az ő nemes kü-
telességek lesz egyesületeink útján kieszkö-
zölni, hogy leányaink felsőbb tanintézetekben
az idegen nyelveket a szellem gyakorlása
és gazdagítása céljaira, nem pedig társal-
kodási célra használják, melynek nyomá-
ban csak erőlködő vagyak teremnek.

Leányiskoláink még csak ezután —
szerezjük hiány, éppen a nők vallott ak-
ciójának hatására — lesznek nemzeti inté-
zetekké. A leendő magyar anyáknak szor-
galmasan tanítjuk a piramisokat és építők
eljárat; de már várunk romjait és a hozzá-
járóktól fűződi hágyományokat örök
pihenésre kárhoztatott múmiáknak tekint-
jük. Gyermekünkkel a világtörténelem ten-
gerpartján gyűjtjük a szines csigákat, a
helyett, hogy mindenek fölött hazánk és
nemzetünk multjának korall-darabjai és
drága gyöngyei halaszatára megtanítanók.
Hazai történelmünket és nemzeti irodal-
munkat korántsem szívesít és érdelem-
mívelés szempontjából, szóval nem azért
tanítjuk, hogy az ifjú nemzedék a szivével
emlékezzék, hanem, hogy szája öblgété-
sére használja. Leányiskoláinkban, tájda-
lom, szintugy, mint a fűkében, a nagy tör-
ténelem megeszi a kicsit, a nagy világ
elnyeli a mi kis világunkat: a hazát!

A nemzeti művelődés egyik nevezetes
tényezője az ipar. Hazai iparunkhoz — ugy
szólván — csak most kezdünk hozzá éde-
sedni. A hazai s kivált az erdélyi régi zo-
mánczmunkák mult évben bámultak meg
a régiségi kiállításon, s ha egyéb iparezik-
keinket ma a kiállítás a külföldiek is
megbámulják: talán kijózanodunk e rész-
ben is a külföldieskedés régi mámorából.

Nem szükség szót vesztegetnem arra,
hogy a külföldre kalandozó övát-tízés tá-
rsadalmi és család életünknek mily anyagi
és erkölcsi erővesztésével jár, s hogy e
mellett még mennyi boldogtalanságnak is a

egy gyönyörű rózsá-liget tártul szemünk
elő. Szébbnél szebb, illatosbúl-illatosabb,
gazdag szinompájú rózsák! — és e rózsá-
fejedelmek, a derék plébános „kegyelmé-
ből” uralkodnak virág-népük felett, mert
ő gondolja, istápolja s tenyészti őket.

A szent mise végeztével, tizenegy
órákor elmentünk a csepők-barlangot meg-
nézni, vizsgálmi s tanulmányozni, hogy
milyent munkál s terem benne a csodás
nagy természet alkotó ereje. Mint boldog-
gató Haas Mihály megírta „Baranya”
ezimű emlékiratában: az abaligeti barlan-
got Kölesy fedezte fel 1820-ban. 500
ölnyre terjed; mi azonban csak mintegy
100 méternyire haladtunk benne, mert
a tovább-haladás már könnyen élet-veszély-
sely volt. Evekkel ezeltűt ekkora utat sem
lehetett benne tenni, tele volt vízzel, szikla-
szakadásokkal. A plébános körülbelül két
éve fáradozik már a barlang kiűszogatta-
sán, jókarba-hozatalán. Fáradozásának
lett is szép eredménye: a víz le van esap-
olyva, a szikla-talaszok el vannak távo-
litva, a benn esergő patak fölé hidak ké-
szítettek s egészen az ugynevezett „p o k o l-
t o r k á r g i g kényelmesen hozzáférhető. A
barlang bejárása vas-ajtóval van elzárva,
nehogy bárki és bármikor behatolhasson s
pusztíthassa a csepők-képződményeket,
mint az eddig szokásban volt. Valóban
barbár-pusztítást vittek véghez a multban
egyesek, a legszebb, legnagyobb csep-
köveket lezúzták s elhordták. Itt-ott csonka
maradványok jelzik „könyezve”, hogy e
barlangnak hajdan gyönyörű csepkövei
voltak. Szerencsére azonban vannak oly
helyei is, hová nem egykönnyen férhetni
emberi kezekkel; itt teljes épségükben
meg vannak ma is a legszebb termékek.

Láttunk sajátságos képződményeket, me-
lyek bizonyos tárgyakhoz, állathoz hason-
lítanak, így: szőszeket, mennyeztet, kál-
váriát, bibliotékát, mester-gerendát, ele-
fántot, szalonkát, galambot stb. stb., mind-
megannyi nagyszerűbből nagyszerűbb alak-
zatokat.

A bemenet teljes egy órát vett igénybe,
daczára, hogy meglehetősen siettünk.
A barlangot kő-olaj-lámpákkal világ-
gítottuk be s a plébános ur vezetett, még
két abaligeti polgar kalauzolás mellett.
Erdekesnek tartom még megemlíteni,
hogy a barlang tisztogatása alkalmával egy
mamut-fogat is találtak, mely ez idő szerint
a tanítólán látható.

Deutáni egy óra lehetett, midőn a
plébános lakba visszatértünk. Itt már az
asztal terítve volt — s kitűnő étkekkel és
italokkal elégtette ki az ut fáradalmaitól
fellazadt étvágyunkat.

Ettűnk, ittünk és — toasztoztunk!

Ebédelés után a kertben lévő nagy
dió-fa alatt lóparkócsokból rögtönzött pam-
lagokon sziesztát tartottunk s szivar-füst
mellett élveztek is „édes semmit-tevés”
kellemét.

Kipihenve magunkat, főlkerekedtünk
s a díszes szentgyházat tekintettük meg,
mely igen élénken emlékeztet a pécsi ly-
ceumi templomra, — természetesen kicsiny-
ben. Meg kell itt említenem, hogy e templom-
nak vannak igen érdekes régiségek;
többek közt egy oltár-díszlet és egy szent-
ség-tartó, — mind a kettő a Pálosok Ja-
kabhegyen volt templomából való.

A templom megleltetés után játék-
hoz fogtunk. Társaságunkhoz csatlakozott
a fürge káplan, tanító, jegyző s vasúti
állomás-főnök. Két részre osztottunk s egyik
rész tekeztet, a másik rész pedig kártyá-
zott, s közbe ittunk — nagyokat és gyakran.

Este hét órákor megozsonázunk s
következett a szent János-áldást, aztán el-
búcsúztunk, kocsira ültünk s haza haj-
tattunk Pécsre.

A eddigi szokás szerint a turisták
vésték be neveiket a barlangba, most for-
dióra történt, mert a barlang vesződött be
a mi emlékeztetőnkbe; eddig a turisták
szokták névjegyeiket a plébános urnál
hagyni, most a plébános ur hagyta nálunk
kedves nevét, mely emlékeztetőnkben
örökig megmarad.

Várady Ferenc.

kutfeje. Mintha bizony a hazai szöttes négy-
szerte, sőt ötszörte tovább nem tartana,
mint a külföldről „olesóság” ezimén beszer-
zett ribi-rongy, melyvel együtt a hazai
ipartermekkel való rokonszenvezés is
rongygyá válik!

Ha a divatot nem a feltűnésvágy moz-
gatja, hanem a finom ízlés: egyszerűség és
kecs lesz az éltető lelke, a hazai motívum-
okat fogja keresni mindenben, s azok
lesznek az ipar haladásának igazi emeltit.

A hazai ipar illeten partolásában,
szintugy mint az anyanyelv ápolásában, a
felső körökben élő nőknek kell jó példával
eljárniok, s társadalmunkat a külföldi cik-
keknek és nemzetietlen motívumoknak való
hódoltság állapotából megszabadítaniok.

A gyermekszobában, a társalgóterem-
ben, az iskolában és az ipar műhelyeiben
kinálkozó eme működési térhez csatlakozik
végre a társadalmi élet a maga ezernyi ezer
oldalával. Ott vannak első sorban a külön-
féle női-egyesületek, mint oly állandó par-
lamentek, a hol a társas életünkbe oly
melyen belevágyó köztézetek sorsát ké-
szítik.

Ha a magyar nők egyesületeikben er-
köcsi szolidaritásba lépnek a végre, hogy
idegen szépirodalmi divatlapok helyett, ma-
gyar szépirodalmi és divatlapokat jara-
nak; hogy legfőként hazai regényeket és
történelmi műveket olvasnak, s kivéve a
kényszerítő körülményeket, mindig magyar
nyelven beszélnek és írnak: ha nem hozat-
nak más országból semmi oly cikket, melyet
ittthon a hazai ípar ízzel ki bír állítani;
szóval, ha olvasmány, beszéd és gondko-
dás, szellemi és testi ruhakodás dolgában
egészen haza jönnek; akkor ők lesznek
azok a hazai nők, akik a magyar nyelvvel
diadalra juttatják a benne rejlő erkölcsi
erőket is.

Ekkor fog igazán megindulni az a köz-
mívelődési folyamat, melynek árja magával
ragadja a palota és kunyhó lakóit, az alsó
és középkölköket, az irodát, a műhelyet, a
boltot, szóval, az egész társadalmat.

Ime így sokat jelentő értelmne van a
nemzeti életre annak a viszonyának, melybe
a magyar nőknek közművelődési egyesü-
leteinkkel kell jönniök. Ezen viszonynak szük-
szeszerű folyamánya lesz, hogy társadal-
munk szép felének a honleányi névre igényt
tartó része jó szízzel élvegyi azt a nemes
munkát is, hogy a társadalmi áldozatkész-
ség kiaknázójává, ha ugy tetszik, adósze-
dőjévé legyen.

Tebát magyarosodásunk ügyét finán-
cialis tekintetben, nőink fogják legjobban
labra állítani.

A bemenet teljes egy órát vett igénybe,
daczára, hogy meglehetősen siettünk.

A barlangot kő-olaj-lámpákkal világ-
gítottuk be s a plébános ur vezetett, még
két abaligeti polgar kalauzolás mellett.

Erdekesnek tartom még megemlíteni,
hogy a barlang tisztogatása alkalmával egy
mamut-fogat is találtak, mely ez idő szerint
a tanítólán látható.

Deutáni egy óra lehetett, midőn a
plébános lakba visszatértünk. Itt már az
asztal terítve volt — s kitűnő étkekkel és
italokkal elégtette ki az ut fáradalmaitól
fellazadt étvágyunkat.

Ettűnk, ittünk és — toasztoztunk!
Ebédelés után a kertben lévő nagy
dió-fa alatt lóparkócsokból rögtönzött pam-
lagokon sziesztát tartottunk s szivar-füst
mellett élveztek is „édes semmit-tevés”
kellemét.

Kipihenve magunkat, főlkerekedtünk
s a díszes szentgyházat tekintettük meg,
mely igen élénken emlékeztet a pécsi ly-
ceumi templomra, — természetesen kicsiny-
ben. Meg kell itt említenem, hogy e templom-
nak vannak igen érdekes régiségek;
többek közt egy oltár-díszlet és egy szent-
ség-tartó, — mind a kettő a Pálosok Ja-
kabhegyen volt templomából való.

A templom megleltetés után játék-
hoz fogtunk. Társaságunkhoz csatlakozott
a fürge káplan, tanító, jegyző s vasúti
állomás-főnök. Két részre osztottunk s egyik
rész tekeztet, a másik rész pedig kártyá-
zott, s közbe ittunk — nagyokat és gyakran.

Este hét órákor megozsonázunk s
következett a szent János-áldást, aztán el-
búcsúztunk, kocsira ültünk s haza haj-
tattunk Pécsre.

A eddigi szokás szerint a turisták
vésték be neveiket a barlangba, most for-
dióra történt, mert a barlang vesződött be
a mi emlékeztetőnkbe; eddig a turisták
szokták névjegyeiket a plébános urnál
hagyni, most a plébános ur hagyta nálunk
kedves nevét, mely emlékeztetőnkben
örökig megmarad.

Várady Ferenc.

Ha ők indulnak meg, s illetékeikben szólnak be könyhőbe és palotába: „Abban fardozunk, hogy Magyarország 16 megyéje megtartassék Magyarországnak. Abban fardozunk, hogy az egykori Erdély Horvátország sorsára ne jusson. A legényeket több országra kéri a magyarok egyesülését. Nem vért kérünk, csak egy fillért a feleslegből, hanem ezt a fillért mindenkitől. Leégett a templomunk, a hazafiság temploma; sok falvainkat elborította az ár, elnemzetietlenedtek.“

Ki tagadná meg segélyét egy nagy szerencsétlenségtől, adományát egy emelendő dicsőség emléképpellettől, ha tudná, hogy a mit nyújthat, hogy és hová juttassa el?

Azt mondják az életlen emberei, hogy a vérforrás alkalmával első sorban jobbkarunkat járja át ez az életlentartó nedv. Nagy hazánkia mondása szerint: „Erdély Magyarországra jobb keze; legyen szabad tehát honleányaink lelkes figyelmébe első sorban ajánlani ezt a jobb kezét, melyet a nemzet áldozatkészségének piros, meleg vérével kell öntözni, s a végersorvadási megóvónak.“

Íme ily működéssel hazánk leányai nemzeti alapot vehetnek a gyermek- és leány nevelésnek; az ipart és kereskedést nemzeti művelődés kultuszára hevíthetik; a nemzet fényköréből elszakadtakat hazai és házoltaltáinkhoz visszaedzgethetik, s a közpolitikusi mámore miatt „magánkivül“ volt nemzetet magához téríthetik; szóval megállapíthatják e hazában a magasabb testvériség kultuszát.

Honleányaink patriotizmusának eme körvonala után méltán elmondhatjuk, hogy mai társadalmi viszonyaink között: „Magyar nőnek lenni, nagy és nemes hivatás.“

Felméri Lajos.

Vidéki levelezés.

Dárda, 1885. június 18.

Ritka kedélyességű junialist rendezett a dárda Casino-egyesület f. hó 18-án az úgynevezett Tivoli-igertben. Délutáni 4 órakor élénkület kezdett a kis liget, és csakhamar egybegyűlt Dárda nagyszámú intelligenciája a fardhatatlan szorgalmu, ügyes háziaszonyok, Szatizkovszka Ferencné s Nendhő Gyuláné úrhölgyek által izléstelen rendezett asztalok körül, hol a kedélyes társas-uzsonna befejezték a vörösmart népszerűség gyönyörűkítették a vendégeket. Az uszonna befejeztével tánczra kelt a kis társaság és feszlen jó kedvvel valóban elragadta még a nézőket is, kik a lampionok felgyújtása után is még jó ideig gyönyörűkítették azon kitérő jó kedvben, mely felejtethetlenné teszi a rögtönzött mulatságot. Ott láttuk: előlemlített háziaszonyok kivül Perzelné, Hölblingné, Kinnethné, Kissné, Jellasielné, Naranessikné Czingellné, Biháriné, Földené asszonyokat és Jellasiel, Veigl, Ehrentleberger nővérek, Vraicezány Lujza, Naranessik Irma kisasszonyokat.

A társaság úgy 9 óra tájban párosával, zeneszó mellett felvonult a casino helyiségébe, hol a táncz csak a hajnali órákban ért véget — A négyeseket mintegy 40 pár tánczolta. —

Legelő sorban Balaskó János helybeli járási bíró urat, a casinó direktorát kell kiemelni, ki a kedélyes összejövetelnek indítványozója s megteremtője volt, a ki ismeretes előzenészek, kétféle modora ritka barátság, áldozat készítése és páratlan kedélyessége a helybeli társadalom s a kedélyes el valódi képviselője. Utána minijárt Czingell Sándor, helybeli gyógyszerész urat illeti a dicséret, hogy az általa készített s kitűnően sikerült tűzijáték által az ünnepély fényét emelte.

Kivánságunk csak az: vajha casinónk élen mindvégig oly igazgatónk állna, ki a társadalmi ellentéteket, nálunk, tapintatos eljárásával oly módon legyen képes kisimítani, mint azt jelenlegi igazgatónk teszi!

Különfélék.

— **Olvasóinkhoz!** Küszöbön az új énekegy, felhívjuk lapunk tisztelt előfizetőit, hogy legyenek szivesek előfizetéseiket megújítani; továbbá ajánljuk lapunkat az olvasó nagyközönség becses figyelmébe s hazafias pártfogásukat kérve — kérjük, hogy lépjenek előfizetőink sorába. Végül felszólítjuk hátralekösainkat hátralekaiak mielőbbi beküldésére. Azok, kik lapunkat tovább jártnak nem kívánják, mihez tartó: végett, sziveskedjenek a lapot visszaküldeni.

— **Girk püspök hagyatékai póré megnyerve.** Tudvalevőleg a katolikus főpárok a végrendekezési jogosultságra nézve korlátolva vannak, a mennyben királyi engedély nélkül csak szerzeményeik egyházmáradól rendelkezhetnek. Ez az u. n. Kolonich-féle egyezményből következők, melyet az osztrák törvények megszüntettek, de utjabban a legfőbb törvényszék kimondotta, hogy az érvénybe vissza van állítva és szabályai most is követendők. Kimondotta ezt jelenen a legfelsőbb bíróság 1879. február 18-án a nagyváradi egyesült görög püspök Papp Szilárdy József hagyatékára vonatkozólag, ki királyi jóváhagyás nélkül összes szerzeményeiről rendelkezett. Miért e tekintetben a legfőbb törvények végrendeletét érvénytelennek nyilvánította, egyhá-

madat a királyi fiskusnak ítélte meg, indokolva: mikép a magyar polgári törvények visszaállítatván, ennek folytán a katolikus főpárok végrendekezési képességére nézve az 1715. 16. t. cz. s az ebben megerősített Kolonich-féle egyezmény — határozottan irányadó. Érdeklődéssel nézett azért a jogász közönség Girk György 1869-ben elhalálozott pécsi püspök hagyatékai póré elé, ki szintén királyi engedély nélkül készíté végrendeletét. A királyi fiskus ok esetben is a végrendeletnek — melynek értelmében 100.000 forintot örökölnék a rokonok, 100 ezer frtot a pécsi székesegyház, 100.000 frt pedig szegény alapul szolgálna, melynek folyó kamatai, évenként tőkét mintegy 6000 frt, az időszertint pécsi püspökök által belátásuk szerint szegények segélyezésére fordítandó — megsemmisítésére indította meg a keresetet. A pécsi királyi törvényszék (előadó Bogyay Pongrácz bíró) a peres ügyben ítéletet hozott s családokozva alperes felügyéje Hink a László püspöki jogtanácsos érveivel, a királyi fiskust kérésével elutasította. A királyi tábla ez ítéletet helybenhagyta. A mult hét folyamában pedig a királyi kuria a két alsófokú bíróság ítéletét megerősítette. Nagy horderejűnek tartjuk a kir. kuria ezen elvi határozatát, mert első eset hazánkban, hogy a katolikus főpárok szabad végrendekezési joga bírói ítélettel elismertett.

— **Személyi hír.** Dr. Dulánssky Nándor megyés püspökünk üdülés végett esztőtörtökön utazott el Karlsbadba, honnét augusztus végén visszatérve fogja a pályavégzett papnövédeket felszentelni.

— **Szeminariumi új rektor.** Dr. Lechner János kanonok f. hó 18-án vette át ünnepélyesen a papnövéde kormányzását. Kíváncsunk, hogy új hivatalában, melyre őt püspökünk bizalma mint legméltóbbat kijelölte s melybe őt annyi öszinte rokonszenv, általános közbeesülés kíséri, találja fel azon boldogságot, melyet méltán megérdemel.

— **A „Pécsi Dalkoszorú“** f. hó 28-án az üszögűj erdőben saját alapja javára ifj. Simacek Alajos karmester vezetése alatt dal- és tánczezel egybekötött kirándulást rendez. A séta- és tánczenét a városi zenekar Loh Villi karnagy vezetése alatt, a csárdásokat pedig Latinesics Ferenc nemzeti zenekara látja el. Belépítidj személyenkint 30 kr., pártoló-tagoknak 20 kr. Jegyek előre válthatók Gyimóthi Gyula, Alt és Böhm, Hergert J. (Nöthig-féle ház), Dobszay Antalnal (sziget külváros) és a kirándulás napján a pénztárnál. Kezdeté 3 órakor. Kedvezően idő esetén 8 nappal később.

— **Szerb kongresszusi kormánybiztos.** A görög-keleti szerb egyháznak szeptember havában Karlovicza egybehívott kongresszus mint kormánybiztos szent-károlnai Cseh Ede fog bír szerint, szerepelni.

— **A városi kórházra vonatkozólag czélba vett nagyszabású átalakítási és építkezési tervezetek kormányhatóságilag jóváhagyattak.**

— **Beremendi jegyzővé** f. hó 11-én Grosech Vilmos ellenében Biczó Zsigmond választott meg.

— **Mohács-szegzárdi vasút.** A közmunka és közlekedésügyi miniszter, Kornis Gáspár grófnak és Mraicevsky Lipót lovagnak, valamint érdektársainak egy Mohácsról Duna-Szekesről át Batacséig és innen Szegzárdig vezetendő helyi érdekl vasut-vonalra egy évre előmunkálati engedélyt adott.

— **A vidéki sajtó ügyében.** A vidéki magyar lapszerkesztők körében mozgalom indult meg országos értekezlet tartása iránt, melynek czélja megbeszélni a vidéki sajtó bajait és serelemét. A mozgalmat Roboz István, a „Somogy“ szerkesztője, a vidéki magyar lapszerkesztők Nesztora indította meg. Az ügy iránt a legmelegebben érdeklődünk s kíváncsunk, hogy mihamarabb megvalósuljon. A vidéki sajtó működését nem kiesnyelheti senki, a ki azt igazán átérzi, fel fogja. Fájdalom, a vidéki sajtó jó része nem töltheti be hivatását, feladatát. Kicsinyes viszonyok, néhol lealázó körülmények megbénítják, és képtelenné teszik a fellendülést, pedig virágzó vidéki sajtó nélkül alig képzelhető hatalmas központi sajtó. A hivatása magaslatán álló vidéki sajtó, jobb keze a központi sajtónak. — Lapunk is képviselve lesz.

— **A kormány és a tüzoltó ügy.** Az országos tüzoltó ügy emelése érdekében a kormány intézkedést akar létesíteni. A belügy-miniszteriumban ugyanis egy külön tüzoltói ügyosztályt állítanak fel, melynek czélja az orsz. tüzoltó ügyet szervezni és javítani, oly módon, hogy míg egyrészt az önkéntes tüzoltóságot segélyezi, másrészt állami tüzoltóságot fog felállítani egyes vidékeken. A biztosító társaságok törvényhozási uton fognak köteleztetni arra, hogy tiszta jövedelmük 2 százalékát évenként a tüzoltóügyi rendelkezésre bocsássák, mivel a társaságoknak a tüzoltóság állandó nagy szolgálatakat tesz és még többet fog tenni, ha a terveket teljesítik a tüzoltóügyi kibővítettek. E bevételekből és a kormány hozzájárulásából fedezik a miniszteriumi tüzoltó ügyosztály szervezésének és fenntartásának költségeit. E tárgy az augusztus hónap a fővárosban tartandó tüzoltó-kongresszuson is megbeszélés tárgyát fogja képezni, s az országgyűlés megnyitása után a belügyminiszterium egy egybehívandó értekezleten fogja megindítani az érdemleges tárgyalásokat, melyeknek eredményét még a jövő ősleszak alatt törvényjavaslatban szándékozik a ház elé terjesztetni.

— **A megyei közigazgatás újjászervezése.** A belügyminiszteriumban most dolgoznak azon a törvényjavaslaton, mely a megyei közigazgatás újjászervezéséről szól. A bécsi „N. Fr. Press“ nagy vonásokban ismerteti a törvényjavaslatot. Egyelőre minden megjegyzés nélkül adjuk az ismertetésből a következőket: „Eltekintve attól, hogy az új törvényben a főispáni állás a közigazgatásban a központi hatalom megfelelő kiterjesztése által fog szabályoztatni, mely hatalomnak a főispánok eddig is képviselői gyanánt szerepeltek, — az is tervben van, hogy bizonyos hivatalok, melyeknél a szolgálat folytonossága nélkülözhetetlen, milyen pl. a főjegyző, főigazgató, főorvos stb. állása, a megyei választásoknál jövőre nem hat évre, hanem életfogytig lesznek betöltendők. Ugyanecek a megyei közigazgatás állandósága érdekében az is a kormány szándéka, hogy az elsorolt kategóriákhoz tartozó tisztviselők nyugdíjazása, mely eddig a megyebizottságok kenyér-kedvtől függött, ezentel kötelezőnek nyilvánítottassék.“

— **A közművelődési mozgalom és a csehek.** A „Narodni Listy“ című prágai csehlap a Budapestre látogató cseheknek szívére köti, világosítanak fel a magyarokat, miként gondolkodnak a csehek ama politika felől, melyet a magyarok a szlovén, szerb és horvát testvérek ellen követnek. A magyar iskola egyesület alakítását Szlavoniában egy becsülettel csehlap becsatolja meg a magyaroknak. (Mi meg nem kérünk becsatolat a csehekől és engedelmet arra nézve, hogy nyelvünket terjesztjük.)

— **A siklósi négy osztályú községi polg. iskolában** az 1884-5. tanévet befejező nyilvános vizsgálatok f. hó 23. és 24. napján fognak megtartatni, melyre az ottani érdeklődő szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívattak.

— **Agyagbánya-szakadás.** Nagy-Harsányból írják nekünk: A mult napokban egy éltés ember és egy 14 éves fiu, a nagy-harsányi agyagbányából földet hánytak ki. s mindamellett, hogy már jó mélyen voltott vájva az ür, ők még mélyebbre hatoltak, nem látva a veszélyt, mely fenyegette őket, nem messzire túllik észrevették ezt, de a figyelmeztetés késő volt, mert midőn kifélt indultak, az íregből leszakadt a felső rész, mindkettőt maga alá temette. Az öreg embernek a feje kint volt az omlás alól, de a gyermekek óriási mennyiségű föld volt. A gyorsan ért segély kimentette őket a leggyorsabban — a fiu egy kis jedséggel menekült — isteni csuda, — de az öregember egyik lába eltorlott. Igen gyakoriak itt az ilyen szerencsétlenségek, de azért a bötes község elöljáróság nem ügyel tel semmire.

— **Tudomásul.** A város tanácsa részéről az alábbi sorok közlése kértünk: A közudomásra hozott köztisztasági és közegészségügyi szabályrendelet értelmében a belvárosban egy a budai főutcának a hétéjedelmi vendéglo keleti sarkáig terjedő részében, a budai külvárosi sörház és malom-utczában, a siklósi országúton és siklósi-utczában levő házakkól a város által házilag teljesítendő házi szemét kihozdátása által felmerülő költségnek az érdekeltektől háztulajdonosok terhére szoba és bolt szám szerint egy évre eszközölt kivétési munkálata a számvéviség részéről elköszítettén, a folyó június hó 15-től 23-ig bezárólag terjedő határidőben, — a városi pénztári hivatalban — a hivatalos órák alatt az érdekeltektől bevehetők, s a kivétel ellen utánfennfogy észrevételek, illetégek felszámolások a tanácshoz ezimezve írásban a mondott határidő alatt ugyanott beadhatók. A kitűzött határidő után később beadott észrevételek vagy feltevelomdányok figyelembe nem vétetnek.

— **Botrányos rendtelenség.** A pécsi kölesön-segélyző-egylet építkezése körül oly nagy rendtelenség merülnek fel napokint, hogy a közelben lakók s az ott járó-kelők a legnagyobb megbotrányozással telnek el. A hét folyamán egyik föld-szállító fuvaros, Aroff József városi pénztárnok lakásának hajtott s a kocsiroddal az ablak-redőket bezuzta; egy másik szomszéd-épület ablakait bevették, stb. stb. Az utca közvetét tönkre teszik. Trágár beszédekkel traktálják az arra járókat s káromkodnak eszevesztettül. Obermayer Géza th. r. alkaptányi jelentett a rendőrkapitánynak, ki azonnal intézkedett is. Ez kétségkívül szép dolog; de azt is szeretnők volna, hogy intézkedésnek foganatja legyen. Több figyelmet s több erélyt!

— **Kuruzslás.** Ózdi levelezünk a következőket írja nekünk: A kuruzsláról, társadalmunk eme rossz kinövéséről, fékléről akarván szólni; elő becsatol, hogy azon rossz szokás már annyira általánossá vált néplünk — a közép között, miszerint betegieiket 100 esetben 99-szer bizonyosan nem orvoshoz, hanem kuruzslóhoz viszik. Nem lehet őket kapacztatni, hogy a betegieket egy tanult, ügyes orvosra bízzák, hanem mértéltelre elzarandóknak a kuruzslókhoz, s nem is hiszem, hogy leszokjanak erről mindaddig, míg valahol egy kuruzsló lesz. Az ilyen kuruzsló aztán addig kenit-ei a beteget, míg az vagy meggyógyul, vagy betegéből lesz, vagy — mint most nem rég is megtörtént, miről most szólni akarok — meghal. F. hó 11-én este szomszéd közegésztünkben, Kisasszonyfán egy slavonai fiatal — alig 25 éves — embert temettek, ki ugyan e hó 7-én egy itt lakó kuruzslóhoz hozott végzte. Mint mondtam, f. hó 7-én jött a kuruzslóhoz, ki persze elfogadván a be-

teget, gyógyította azt a saját módja szerint. Mit, mit nem tett neki, elég az ahoz, hogy a beteg 2 napi gyógykezelés után — 10-én — kiadta lelkét. Tehát kigyógyította bajából a kuruzsló, aki a halál bekövetkezte után érezvén, hogy nem jó fiat rakott a tűzre, mindjárt a helybeli kántorhoz futott, kérvén őt, hogy mielőbb temesse el a holtat. Ez azt nem tévé, hanem a helyett felszólította a bírót, hogy ezen esetről rögtön tegyen jelentést. Ez irt a m-meeskei jegyzőségnek, ez pedig megkeresé a járási szolgabírószágot s ez azennal intézkedett, ennek tudható be az, hogy a járás orvosa azennal itt termet a holtat felboncolandó. Már 11-én reggel lejött, de látván a holttestet — az gyanusnak tűnt tel előtte — mindjárt nem boncolta fel azt, hanem irt és egy lovas postát rugtatott fel Szt. Lőrinczre a járás-bírószághoz. A járásbíró aztán a delutáni órákban megjelenvén, az ő jelenlétében megejtetett a boncolás. Az orvos szív és vese-bajt konstattál. A gyanus részeket az orvos magával vivé. Mint halljuk, a kuruzsló elveszi méltó büntetését. Megis érdemli, mert mint tudva van, már régebben egy ózdi ember is meghalt e kuruzsló ezeremóniától. Hogy több ily eset is meg ne történhessék, tisztíttassék meg a társadalom az ily miyzaktól.

— **Fürdői tudósítás.** Harkány, 1885. június 17-én. Fürdői vendégek száma mai napig 625 személy; áttutató vendégek száma mai napig 2953 személy.

— **A pécsi izraelita hitközség népis-kolajában** az évi zárvizsgálatok következő rendben fognak megtartatni: f. hó 25-én délelőtt 9 órakor az I. osztályban, 25-én délután 3 órakor a II. osztályban, 26-án délelőtt 9 órakor a III. osztályban, 26-án délután 3 órakor a IV. osztályban, 27-én délután 3 órakor a héber tantárgyakból a III. és IV. osztályban. A zárünnepély jun. hó 28-án délelőtt 9 órakor fog az izraelita hitközség imaházában megtartatni Pécsen, 1885. évi jun. hó 19-én.

— **A pécsi sörteshízlaló és előlegezési társaság** heti tudósítása. Felhajtás 114 db. kövér, 129 db. félkövér, 218 db. sovány, 543 db. süldő. Az üzlet lanyha; árak névleg kövér válogatott 40—42 krig, félkövér 39—40 krig kilogrammonkint, 45 kg. élet-suly páronkintí leszámtásával. Süldő 34—35 krig kilogrammonkint elősúlyban. Kukoricza ára 6 frt 55 kr. mm.

— **A „Verőb Jankó“** pécsi képes élcslap, lapunk mai számának hirdetési rovatában foglalt előfizetési felhívást t. olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Egy aggasztó betegség, melyben számtalan osztály szenved.

Ezen betegség jelentéktelen gyomorhajjal kezdődik, ha azonban elhanyagolják kiterjed az egész testre, megtámadja a veséket, a májat, a mellmirigyeyt, szóval az egész mirigy-rendsért, elannyira, hogy az általa meglopott valóban szomorú végetnek van kitéve, mig nem vége a halál megemnti kínjától. Ezen betegség igen gyakran más betegségekkel tévesztetik össze, de ha az olvasó az alábbi következő kérdéseket intőzi magához, akkor képes lemond megítélhetni, ha vajjon szenved-e ő ilyen bajban vagy sem. — Érzék-e ön érzékes után gyomoromomást, fájalmat vagy légzési nehézséget? Nem lepe-meg bizonyos tompa, nyomasztó érzés, álomságtól kísérvé? Nem-e sárgásak a szemem? Nem-e gyümölcs reggelre az ilyen fogakom sürü ragados nyák, rossz szájíz kísértetben? A nyelv bevonva? Nincs-e a jobb oldal felhúdvója, mintha a máj meg volna dagadvat? Nincs-e dugulás jeled? Nem-e szédülök el, ha fekvőhelyeztetl hirtelen felegyesedem? A hügy kiválasztás csekély és setét színű-e s rövid állás után nem-e hagy állandék magat után? Nem-e poshad meg az étel a gyomorban mindjárt az evés után, s nem-e keletkezik puffadás és fullóférg? Nincsen-e gyakori szivdobogásom? Ezen különböző körülméek jöhetek nem lének mind egyszerre fel, de a beteg egymásután szenved azokban, azon mérvben, a mint a borzasztó betegség előbbre halad. Ha a baj már régi, akkor rövid száraz köhögés lép fel, melyet később kiköpkések követnek. A kör nagyfokú előrehaladtával a felbőr pizkos barna színt ölt, s a kezelet s lábakat hideg tapadás izadásig borítja. A máj és vesék ama kóros állapotának előbbre haladtávala leizos fájalmak állnak be, melyeknél a ren des gyógykezelés már teljesen sikertelen. Ezen baj emésztetlenségéből, vagy emésztési gyengeségből származik, melyet egy kis adag alkalmas gyógyszer bevételel elháríthatunk, ha azt mindjárt a kör feléptének kezdetén alkalmazzuk. Ennél fogva felettébb fontos, hogy a baj mindjárt legelőbb felléptekor helyesen kezeltsék, mintán ekkor még egy kis adag gyógyszer is elegendő a baj orvoslására; sőt még ha már a baj befészkelte volna is magát, a valódi helyes gyógyszerrel még akkor is mindaddig fel nem kellene hagyni, míg a baj legkisebb nyoma is el nem tűnt, míg az étvágy ismét tökéletesen helyre nincs állítva. — Ezen betegség ellen a legbiztosabb s leghatásosabb szer elváltathatni a „Shäker-kivonat“, növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszerárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonatot a bajt alapjának támadja meg, s azt győkerestől kúrja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Seigel-féle hashajtó labdacsoakra** is van szükség, a „Shäker-kivonat“ 1 kapcsolathat. A **Seigel-féle hashajtó labdacso** meggyógyítja a dugulást, elűzi a lázt és a meghűlést, megszabadítja a fájástól s elfojtja az epekiórtást. Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszerűs mind a legközelebbi labdacso minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédelen s minden legkisebb fájdalom előlődzése nélkül.

Ára egy palaez „Shäker féle kivonatnak“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacsoinak“ 50 kr.

Magyarországi forráktár:

Budapest, **Török József** gyógyszerári király-utca 12. Pécs: **Bálos Ödön** és az **Irgalmasrend** gyógyszerárban.

A közönség köréből.

Alkotmányos jegyző-választás.

El nem mulaszthatom, hogy a f. hó 11-én Beremenden megejtett körjegyző-választás lefolyását esetlethe, a már eléggé ismert pressziót gyakorló klikk működését s herczeg Lippe uradalmanak tisztjei befolyását a választó polgárookra lehetőleg eleven színekben feltüntessem, illetve arról a mértéktől k. közönségét mihez tartás végett ne értesítem.

Biczó Gusztáv már négy hónappal a választást megelőzőleg az uradalom tisztjei és mások által jól betanított korteseivel számtalanszor bejárta a falvakat, fennen hirdetve, hogy minő elnyomtatásoknak lesznek kitéve az amugy is eléggé elnyomott polgárok, ha az uradalom kandidátusára Biczóra nem szavaznak, — föld elvétel erdő-robot stb. terhe alatt lettek fenyegetve, sőt egy uradalmi erdővéd szolgálata elvesztésének volt kitéve, mert II. jöltre korteskedett, a minék folytán kénytelen volt egyéni véleménye felmondása után kommandó szóra Biczó pártjára embereket szerzeni. — Bizonyára Lippe herczegnek nincs tudomása arról, hogy egy közönséges jegyző-választásba saját uradalmi tisztjei nemhogy bele nem avatkoznak, hanem a választókra pressziót gyakorolván, ez által magának az uradalomnak pótolhatatlan károkat okoznak olyannyira, hogy eme befolyás idővel még a politikai beavatkozásokra is hatással leend; — tudná ezt Lippe herczeg, hogy saját igazgatója volt a hangadó?

A szavazást megelőzőleg különböző kortesfogásokkal traktáltak az uszályhordozók a honpolgárokat, s a község szélén egy szőlván éroszakkal fogtak be az ellenpárti szavazókat s elzárta Biczó javára mindaddig, míg a szavazás megkezdődik, ekkor pedig fenhatóságuk tudatában büszkén lépkedtek a különböző honpolgar és nem honpolgártársak, kik állottak nagy részben az uradalom tisztjei és bérőlőből, liangos szavakkal, de még árgusabb szemekkel kényszerítve a szavazókat, hogy melyik párta álljanak, — igen természetesen minden eszközt felhasználta arra, hogy íjesztgetéseikkel a szegény s különben is féltékeny sokaz robotos népet pártjukra hódítsák.

Említem nélkül nem hagyhatom a szavazók névjegyzékének helytelen és törvénytelen összeállítását; Lippe herczeg négy községben fordul elő mint viralista, emélfogva szavazó, tehát három szavazat jogtalanul lett bevéve, — ezen kívül fordulnak elő szavazók számára nézve harman, ugyanecek virilisták, kik más községben tartózkodnak, másol is képviselők lévén, ott is szavaztak. Végül voltak a községgel szerződési viszonyban lévő szavazók, a kik pedig a fennálló törvény értelmében községi képviselők nem lehetnek s ha még felemlítem, hogy vannak a községben számos szerb ajku lakosok, kik nagyobb adót fizetnek, mint a Biczó pártjára leszavazott néhány méshordó szavazó, de nincsenek a jegyzékek felvéve, — így világos bizonyítéka annak, hogy a képviselők névjegyzéke teljesen törvénytelen, a minék következtében a választás is az, — na de az óvasról gondoskodva van.

Ezekből az üdvös tanuság tisztelt pályázó társaim, ha jegyzők akartok lenni, az uradalom palastja alá meneküljétek s így azután a jegyzői diploma helyett az apporrtiozás nómós művészetét sajátítsátok el.

Grösch Vilmos.
h. jegyző.

Közigazdaság.

A méhészet az orsz. kiállításon.

A méhészeti osztályt a mezőgazdasági csarnokban, a délnyugoti kapu bemenve, a jobboldali szegletben látjuk elhelyezve 320 □méternyi területen.

Hazánkban a méhészet a hatvanas évek végéig oly elalétságbán volt, hogy — majdnem egészen elenyészett. Okszeri méhészetről akkortájt hallani is alig lehetett. A délmagyarországi méhészegylet tűzte ki legelőbb hazánkban az okszeri méhészet zászlaját; majd azután a békés-megyei és aradi méhészegyletek. Legtöbb tevékenységet a délmagyarországi egyelet fejtett ki. Azonban működése mégis hazánkban csak egy kisebb részére terjedt ki, holott szükséges lett volna az egészt felölelni. Éreztük egy országos méhészegylet hiányát. Az öreg marosmenti méhészt intézett legelőbb felhívást a hazai méhészekhez egy országos méhészeti egyesület alapítására. De szava elhangzott. Majd Kriesch János műegyetemi tanár, mint az országos gazdasági egyesület méhészeti szakosztályának elnöke, rendezett méhésztészeleket, melyeken ő a méhészetről érdekes felolvasásokat tartott. Mindjobban szaporodott az érdeklődők száma.

Ezen estélyeken vettettek fel az eszme, egy országos méhészeti egyesület alapítására. A kezdetben ki merete volna reményleni hogy az ezen estélyeken összegyülekezni, szokott szerény kör, rövid öt év alatt helyét derekasan megállja s a hazai méhészetnek nem remélt lendületet adjon. A vállalkozás nem részesült eleinte nagy biztatásban de hozzá fogván a munkához, sikerült 1879 ben az országos méhészeti egyesületet megalapítani. Kezdetben alig volt kétszáz tagja, ma közel van tagjainak száma a kétezerhez.

Az egyesület terjesztette az okserit
mélészet tudományait a havonként meg-
jelenő méhészeti lapok útján. Buzdítja a
hazai méhészeket a haladás felé. Továbbá
a „A méhészeti katedra” kiadásával vezér-
fontalt adott a kezdők kezébe. Majd
1882-ik évben Budapesti méhészeti ki-
állítását rendezte. Nem vallott vele szé-
gyent: az a külföldiek által is elismerés-
ben részesített. Sikertörténet az egyetnek
továbbá a földmívelési minisztérium támo-
gatását is kieszközölni. Kérdetben csak
az egyet anyagi segélyben való részesítése
által; majd a vándortanítói intézmény fel-
állítását által. A vándortanítók bejárva
kerületüket, a méhészeti tudományát min-
den egyesnek mintegy a helyébe vitték.
Az eredmény azonnal szemlatomást
mutatkozott. Az egyesület tagjainak száma
napról-napra szaporodott. Az 1883-ik év-
ben Békés-Gyulán megtartott méhészeti
kiállítás tanúsítja a haladást. És ime most
az ország kiállításán oly rendkívüli haladást,
a melyet a méhészeti tudomány elő, hazánk
egy iparága sem képes felmutatni. Rövid
tíz év alatt majdnem a semmiből elővá-
razsoltunk oly méhészeti, mely hivatva
van európai országok méhészeteit túlszár-
nyalni. Ma már az a kérdés, hova tegyük
azon tömörkedő mézet, a melyet a magyar
méhészek termelni képesek. De csak le-
gyen is mentől több. Piaconzt majd lelünk
annak: csak legyen mit eladni.

Am de beszélnék a számok:
Kiallító jelentkezett az állandó kial-
lításra 198 egyén. A 2280 darab kiallított
tárgybol csak az irodalmi és tanulmányi
része 951 drb. Kiallítottak saját műveiket:
Dömötör László: Méhészeti előadása
1882. A méhészeti okserit gyakorlati
az amerikai rendszer szerint. 1882. Méhész
naplár az 1884-ik évre. Méhész naplár az
1885-ik évre. Kalauz az okserit méhészeti-
tesen 1885.

Károlyi Gyula: Közönséges és műné-
hészeti.

Kovács Antal: A méhészeti elemek
Kühne Ferenc 304 lapon levő herba-
riumát.

Köcsi Mayer Gyula természetrajzi gyűj-
teménye.

Méhelyi Lajos: A méh bonczatánát meg-
világító 100 darab mikroszkopia preparatum.
Szilassy Mark Gyula 133 darabból álló
herbariumát.

Különbé szerkezettü méhlek kiallitta-
tolt 135 drb, melyek nagy része keretes
kaplár.

Léphirtő gép kiallított 20 darab.
Kisebb méhészeti eszköz 616 darab. Mész
üvegekben és kertekben, úgy viasz és pro-
polis, összesen 1104 drb. Összesen tehát
2826 tárgy van kiallítva. Ha tekintetbe
vesszük azt, hogy nekünk magyaroknak
egyaltaiban nem természetünk azzal, a
mink van kérkedni, bátran elmondhatjuk,
hogy ez csak halvány képe annak, a mi
tenyleg létezik.

Hazánkban minden községben van
méhészeti. Vannak a kik 5—10—20 kas-
sal méhésznek. De vannak sokan, a
kik 70—80, sőt százakra menő méhtör-
zseket bírnak. Vannak a kik inkább kel-
lemes időöltés kedvéért bibelődnek a
méhekkel. De a nagy rész a méhészeti
műt rendes hasznosító iparagát folytatja;
százakat vesznek be abból évenként.

Hazánkban — mint ezt a kiállítás is
igazolja — a méhtermények — méz és
viasz — kifizetően s oly mennyiségben
termelődnek, hogy azok igen fontos ki-
viteli cikkeket fognak majd idővel képezni.
— Azonban a magyar méhész még nincs
meg a jó híre. A régi rendszer szerinti
méhészeti a méhekkel ősszel lefolytatva, a
lepetek a kasokból kivágástól s ugy
mindenestől, duglott méhekkel, kukacok-
kal együtt hordókba lecsömösölték s ezen
zagyvalékot kiperéselté adták el mint
mézet. Természetesen ezen méz a meleg
hozzájárlásával felforr, megsavanyodik,
elromlik. Ilyen mézet vásárolván a külföldi
kereskedők, nem esoda, ha a magyar
méhész rossz híre költötték. Most azon-
ban mar az újabb rendszerű méhészeti
tisztá szimézet állítanak elő. Ezen méz
majd idővel meg fogja lelui piaczat. De
ahhoz idő kell és az egyes termelőkre az
felette nehéz feladat. Reméljük azonban,
hogy a minisztérium e téren is érvényesí-
tendi hathatós támogatását.

Hazánk dus virányát tekintve, bátran
felvehetjük számítású alapul, hogy minden
10 katasztrális holdnyi földön egy törzs
méh megél. A mintegy 60 milliónyi katas-
ztr. holdnyi földünkön tehát megélne
mintegy 6 millió törzs méh. Ez idő szerint
hozzavetöleges számítással alig van még
egy millió törzs méh hazánkban. Ezen
egy millió törzs méh, 3 frtjával számítva
három millió frt jövedelmet ad. De tart-
hatnánk 6-szor annyit és a jövedelmünk
hat-szor ennyi — 18—20 millió frt le-
hetne. Megérdemli tehát a méhészeti, hogy
azt mentől jobban fejlesszük.

A minisztérium alig tehet hasznosabb
befektetést, mint a mit az okserit méhé-
szeti fejlesztésére fordít. Áldásos és okserit
működését igazolja ezen kiállításunk si-
kere is.

A gyümölcsfák terméketlenségének
okairól.

Annak, a ki a ezért akarja, az eszkö-
zöket és műszereket is akarja kell.

A gazda legnagyobb jutalma, ha ve-
rejtékes munkája után az aratás, gyümölcs
szedés, szilrt stb. nem hagyta üresen edé-

nyeit, akkor látja el magát a legszüksé-
sebb és hasznosabb dolgokkal, hogy
háza népe szükségét ne lálson. — Tehát
minden esetre ezélja minél többet és min-
nél jobbat termelni egyik évben úgy, mint
a másikban; mert ha sok terem, jobban
elláthatja magát, ha jó terem, akkor biz-
tosabban eladhatja a fölöslegest.

En azt tartom, hogy az a legjobb
gazda, a ki minden helyet arra használ
fel, a mi legjobban jövedelmez évről-évre.
Mi baranyaiak minden esetre a többi has-
znos gazdasági ág mellett egyik főjövde-
lünk a szőlőből kapjuk. Megjegyzem,
hogy a szőlő első sorban a legjobb egész-
séges gyümölcs, tehát a szőlőt is a gyümölcs-
fák közé sorozzuk; terem is az
áldott szőlő. A 45 ezer holdon csak e me-
gyében, s ha nem hozna hasznát, akkor
nem szaporodna a szőlőültetés évről-évre.
S mégis hallunk panaszt minduntalan, hogy
mai világban a szőlőművelés nem fizeti ki
magát. Azt is tapasztaljuk — elég sajnos,
— hogy 8—10 ezer mázsa almát adnak
el télen át a jó szomszédok, s ha bár
1 kgr. alma 14—16 kr., azért vegyük mi
csak átlagban 10 krajczárjával, így is 1
mázsa 10 frt, 100 mázsa már 1000 frt,
8—10 80—100 ezer frt, s ennek legna-
gyobb része a mi börtmő megvényekből
szépén kivándorol, s nem tudom mikor és
hogyan esalogatjuk vissza? Pedig bizom-
bizon elérné nálunk is. De még mennyi
mindenért adjuk mi ki a pénzünket, mikor
a külföldi gyárakból hozott posztót s női
ruhának valót és sok-sok mindent hozatunk
jó drágán. Gondoljuk meg jól a dolgot,
így bizon nem igen haladhatunk előre. S
még azt kérдем, van-e édes hazánkban
olyan jó, a természetből annyira megáldott
megye, mint a miénk? Megterem itt min-
den! Csak hogy úgy vagyunk, a mint
mondani szokták, hogy: „Minden ember a
maga szerencséjének kovácsa.” Mi pedig
magunk hasznára is rossz kovácsok va-
gyunk. Egyik azt mondja, de hiszen régen
is így volt, másik, hogy régen úgy volt,
én pedig azt mondom, a mit Buckle mond:
„Hajdan ama országok voltak a
legnagyobb jörlésben, melyekben
a természet legbőkezűbb, (ilyen
volt Baranya is, de akkor nem kellett a
sok ezírtás), most pedig azok, a
melyekben az ember legtevé-
kenyebb.”

Sokan reá mondják, hogy mi eleget
dolgozunk, s mégis alig élünk. El is hi-
szem, de nem dolgozunk okosan mindig,
nem vetünk szamot minden kiesiséggel, többet
akarunk költeni, mint a mennyit tényleg be-
veszünk, s azután adós fizess!

De hiszen nem akarok én összeveszni
senkivel se, s csak azért irtam össze-vissza
mindent, hogy gondolkozzunk egy kicsit
azon a kiesi dolgon is: a gyümölcsön. —
Földünk megtermi, mi pedig ültessünk mi-
nél több gyümölcsfát még az ut mellé is,
mert elől az idő, mikor megérkezik a nagy
veszedelmünk: a phylloxera, s még szőlőnk
se lesz, s ha van is, az csak ősszel egy kis
ideig gyümölcs, azután nincs.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőség postája.

— F. A. Trencsin-Teplicz. Megkaptuk becses
sorait. Köszönjük. A ezélszerűbb sertes tenyésztés
és járnos marha-neveléséről szóló érdekes közle-
mény jövő számunkban hozzunk. Üdvözlünk s ki-
vánunk kellemes ádülést. A héten levelet írunk.

— Jusziticia. Lapunk jövő számában közöljük.

— U. E. Römerbad. Köszönjük. Kívánjuk, hogy
kellemesen töltse fűrdő napját.

— „A hüvösön.” No-no! Nagyon gyanus a
ezim. Nem közölhetjük, mert csakugyan oly ri-
mus, mintha a — „hüvösön” készült volna.

Nyílt-tér. *)

Egy tíz ló erejű
gőz-eséplőgép

jó karban, azonnal

s igen előnyös áron eladó,

vagy a cséplés idejére bérbeadó.

Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

A magyar vagy német,
egyes vagy kettős könyv-
vezetésben tökéletesen jár-
tas

könyv-vivő

egy nagyobb vagy több ki-
sebb üzletbe foglalkozást
keres.

Bővebbet e lap kiadóhi-
vatalában.

*) Ezen rovat alatt megjelent-kért nem vállal
felelősséget a szerk.

Magas jutalék mellett, rövid próba-
idő után pedig fizetéssel, egy jó bizonyít-
ványokkal ellátott szorgalmas férfi, szilk-
séges házieszköz elárúsítása ezéljából, mint
városi ügyrök azonnal kaphat állást. Bő-
vebbet e lap kiadóhivatalában.

A budai külvárosi ország-uton
egy alkalmas lakás bolttal azonnal
bérbeadó.

Tudakozódhatni Jankovits Sándor
fa-nagykereskedő urnál.

Egy megindító köszönőlevél.

Budapest. Tisztelt uram! A Mindenható Ur
Isten ezerszeresen fizesse meg mind azt a jót, a mit
ön velem tett! Erős szívdobogásom, szőlőm, és
gyomorégőm mind eltánt. A jobb időkhöz Fischer
tanár husz évig volt háziórosom, de nem segít-
zett rajtam, — őt pedig a mindenható Isten küldte
hozzám, azért egész lelkemből buzgókodni fogok,
hogy az ön nagybecsű labdacait ajánljam minden-
kinek; a mai időben úgy is igen sok a nyegleség,
annyira, hogy az emberek már nem hisznek másnak
csak ha magok megpróbálják. Ha módomban volna,
újra a tételém a nevémet alatt, hogy aztán az em-
bernek hozzájáruljak a tudakozódásnak. Le én
szegény s az egész világtól, mindentől elhagyott
asszony vagyok, csakis egy vigasztalást küldött hoz-
zám a Mindenható Isten, az ön szájezi labdacait
(egy doboz ára 70 kr. a gyógyszerárakban) melyek
szívedesimtel megszabadítottak. Csókolom kezeit
színtalanul, s hálaan köszönöm mindazt a jót, a
mit velem tett, s a mit csak imádságommal jutalmaz-
hatok meg. Alázatos, hálás szolgálója, özvegy Mihá-
lovich Anna. Szegények háza, ajtószám 100. Mint-
hogy Magyarországon Brandt R. gyógyszerész
szájezi labdacainak különféle utánaírat létezik,
arra kell gondosan figyelni, hogy minden dobozon
ezélgéjűl egy felér kereszt vörös mezőben s Brand
R. névalírása meglegyen

NAGY FERENCZ,
tulajdonos.

KIS JÓZSEF, VÁRADY FERENCZ
felelős szerkesztő, főmunkatárs.

Hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

A berkesdi körjegyzői lakház, az
érdekelt községek képviselő testületei
által hozott és 4196/1885. szám alatt
Baranyamegye alispánja által jóváha-
gyott határozatait folytán újból fel-
építendő.

Az építkezési munkákat f. évi ju-
nius hó 21-ik napján d. e. 10 órakor
Berkesden a körjegyzői irodában nyil-
vános árlejtés után kiadtni fog.

1. Kikiáltási ár 3094 frt 49 kr.,
melynek 10%-át az árlejtézők bánat-
pénzült előre lefizetni tartoznak.

2. Az építkezés f. é. október hó
1-ső napjáig teljesen befejezendő.

3. A régi épülethől nyerendő
anyag, cserép stb. ingyen engedtetik
át és ezen felül a községek minden-
nemű fuvarát és kézi napszámot telje-
sítetnek, melyek az építkezéshez szük-
ségesek.

4. Az előmért és költségvetés,
úgy az egyéb feltételek a berkesdi
körjegyzői irodában bármikor bete-
kinthetők.

5. Írásbeli zárt ajánlatok a meg-
felelő bánatpénzült szinten elfogad-
tatnak.

Pécsvárad, 1885. június 14-én.

Kiss Aladár,
szolgabíró.

3051 sz.
1885.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint telekkvi
hatóság, közhírré teszi, hogy Antal Pal si-
kölősi ügyvéd végrehajtónak Tóth Mihály
Imre és Pállos Daniel n-váti lakos végre-
hajtást szenvedők elleni 50 frt tőkekövetelés
és járuléka iránti végrehajtási ügyében a
pécsi kir. törvényszék területén levő, a n-
vátyi 80. sz. tjkben foglalt I. 1/2 telek 329
frt kikiáltási ár mellett, és a nagyvátvi 299.
sz. tjkben foglalt 1/2 telek 652 frt kikiáltási
ár mellett az árverést elrendelte és hogy a
fennbb megjelölt ingatlanok az 1885. évi
július hó 21-én délelőtt 10 órakor N-
Vátyon a község házánál megtartandó nyil-
vános árverésen megállapított kikiáltási áron
alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32
frt 90 krt és 65 frt 20 krt készpénzben, vagy
az 1881. LX. t. ez. 42. §-ában jelzett ár-
lyammal számított és az 1881. évi novem-
ber 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi
miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dekképes értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881. LX. t. ez.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnál előlges elhelyezéséről kiallított
szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék, mint telek-
könyvi hatóságnak 1885. évi ápril hó 3-án
tartott üléséből.

Kiadta:
Visy Pál,
kir. tszéki jegyző.

Van szerencsém tiszteletteljesen értesíteni a nagyérdemű közönséget,
miszerint a Fő (Király-) utca, dr. Schwartz-féle házban levő, hosszú évekig
jó hírnévnek örvendett

MÉSZÁROS FERENCZNÉ

kárpitos és asztalos butoraktárát, valamint Ó-pósta-utca 40. sz. alatti kár-
pitos-műhelyét e hó 1-től átvettem és újonnan berendezve

Ifj. Mészáros Ferencz

törvényesen bejegyzett czég alatt folytatni fogom.

Részint helyben, mint a fővárosban szerzett szakismereteim birtokában
s mint az üzlet jelenlegi tulajdonosa teljes erőmből törekedni fogok ezen
jól felszerelt üzletnek régi jó hírét fenntartani s a nagyérdemű közönségnek
nagyrabecsült bizalmát — melyért tiszteletteljesen esdek — szíves megren-
deléseknek csinos és széles kiállításával, valamint pontos és jutányos ár
szolgáltatásával kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönségnek üzletemet ismételve becses figyelmébe
ajánlom, bátor vagyok kegyes pártfogását kérni s vagyok teljes tisztelettel

Ifj. Mészáros Ferencz,
kárpitos és díszítő.

Hark nyi
gyógyfürdő.

Harkányi gyógyfürdő

Magyarország, Baranyavármegyében,
fürdőidény Május 1-től Szeptember 30-ig.

Habár ezen fürdő hírneve oly hosszú évek lefolyása óta számtalan ki-
váló győzedelményei által meg is lett alapítva, mégis a fürdőigazgatóság
sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen csodaszerű gyógyforrásnál
ezek és ezek a legmakacsabb és legnehezebb betegségekben is egész-ségü-
ket és egészségüket visszanyerték, a miért is a legnagyobb elismerést érdemli.

E fürdő a maga nemében egyedüli; minden más akár belföldi, akár kül-
földi hason gyógyfürdőt gyógyhatás tekintetében felülmúl; a mit különben az
évről-évre szaporodó vendégek száma is bizonyít.

Ezen 50° R. természetes meleg ártézi kúforrás kitűnő gyógyítási ha-
tással bír csúszos, köszvény, görvél, idült borkütegekre, aranyér, nőbántalmakra,
fogamzási hiányok, sebzések, daganatok és bizonyos gyógyszerök által okozott
megerzések, továbbá máj-, lép-, általán mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült
szembajok és ivarszervi bántalmak ellen.

Az utazásra ajánlható Budapest-pécsi vasút, vagy Déli vasút budapest-
kanizsa-barcsi vonalán állomás: Pécs, alföldi vasút Eszéken át Villányig, Mohács-
pécsi vasút, állomás: Villány.

Posta és távírda-állomás.

Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel Dr. HELLER JÓZSEF rendes
fürdőorvos nyújt.

Harkány, 1885.

(6—5)

Harkányi
gyógyfürdő.

A fürdő-igazgatóság.

Harkányi
gyógyfürdő.

329
árv. 1885. sz.

Árverési hirdetés.

Püspök-Márokon elhalt Mufics Pávó hagyatékát képező, a p.-mároki
93. sz. tjkben felvett 35. sz. ház belsőiséggel és a hozzá tartozó 1/2-od kültelek
(legelő illetmény nélkül) f. évi június hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilván-
os árverés után eladtni fog Himesházán, a község házánál alábbi fel-
tételek mellett.

1. Az összes ingatlanok kikiáltási ára 2100 frt.
2. Árverezők a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzült előre lefizetni tartoz-
nak, mely összeg a vételár utolsó részletébe betudatni fog.
3. A vételárból 1000 frt azonnal készpénzben, a fennmaradt részlet fele
az árverés napjától számítandó három óra, második fele pedig hat óra tize-
tendő a fizetés napjáig számítandó 7%-os kamatokkal.
4. Vevő tartozik az összes ingatlanok után 1885. január 1-től járó
állami és községi adót — illetéket, — úgy az árverési költségeket fizetni.
5. Vevő azonnal birtokába lép az ingatlanoknak, melyek eddig a fele
termésért munkáltattatván, vevő csak a fele őszi és tavaszi vetést nyerendi, a
szőlő munkáért pedig a felmerült 9 frt munkáltatási kiadásokat megtéríteni
tartozik.
6. A tulajdonjog bekebelezéséhez vevő gyámhatóságilag jóváhagyandó
szerződést nyer a vételár teljes lefizetése után, melylyel a bekebelezést saját
költségére tartozik eszközölni.
7. A feltételek bármelyikének elmulasztása vagy nem teljesítése esetén
vevő kára és költségére ny árverés rendeltetik.

Pécsvárad, 1885. június hó 10-én.

(2—1)

Kiss Aladár,
szolgabíró.

Kőfaragó-üzlet nyitás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására, hozni, hogy
itt Pécsen, Indóház-ut 8. sz. házban saját czégem alatt

kőfaragó-üzletet

nyitottam.

Hosszu évek során át szerzett tapasztalataim által azon kellemes
helyzetben vagyok, hogy

**kő, gipsz, márványozás vagy csementből építészeti
diszítéseket,**

úgy szintén:

szobrok, sarköveket, lépcsőket, parkányokat,

s minden e szakmába vágó készítményeket, legdiszesebben kiallítva a
legújtanosabb árért elvállalok.

A n. é. közönségnek becses pártfogását kérve, melyet kiérdemelni
mindenkor főbb törekvésem leend, maradok

kiváló tisztelettel

SCHULCZ JÁNOS,
kőfaragómester.

